

BULETINUL SOCIETĂȚII NUMISMATICE ROMÂNE

APARE LUNAR.—ABONAMENT ANUAL 3 LEI.—NUMÉRUL 50 BANI

Sediu la cancelaria Muzeului Național de antichități
Palatul Universității din București

INFINȚAREA SOCIETĂȚII

APELUL INIȚIATORILOR

Subsemnații colecționari, constatând că la noi în țară există un număr relativ însemnat de amatori de medalii și monete, credem că a venit timpul ca România, ca și alte State, să aibă o Societate numismatică.

O asemenea societate are de scop ca membrii ei să comunice descoperirile și observațiile lor și astfel cu toții să contribuim la dezvoltarea cunoștințelor numismatice.

Amintim că știința numismatică este cu atât mai interesantă și însemnată că medalile și monetele constituiesc și ele acte istorice.

De aceea, colecționarii sunt în genere considerați ca folositori societății și se bucură chiar de sprijinul publicului.

Or, subsemnații formând un grup de inițiatori și având fericirea de a ne vedea proiectul bucurându-se, în principiu, de aprobarea savanților : D. D. Sturdza, prim-ministru ; D. M. Șuțu, guvernatorul Băncii Naționale, și D. Gr. Tocilescu, directorul Muzeului național, ne-am decis a pași la înființarea sus țisei Societăți.

În scop, dar, de a se înființa »Societatea Numismatică Română«, rugăm pe amatori și pe cel care ne împărtășesc vederile, atât din Capitală cât și din țară, să bine-volască a trimite, până la ¹⁵/₂₈ Decembre viitor, D-lui Al. G. Cantacuzino, fost Director general al *Monitorului Oficial* și Imprimeriei Statului, strada Clemenței 27, aderările D-lor cuprinzând destușit numele și adresa.

Iar în urmă se va anunța convocarea primei adunări generale, menită a pași la fondarea Societății.

Grupul inițiatorilor : A. G. Cantacuzino, Locot.-Colonel G. Iordănescu, D. Panku, C. Alessandrescu, George Severeanu.

În urma primirii a 37 aderări, inițiatorii, obținând sprijinul D-lui profesor Gr. Tocilescu, care a oferit cancelaria Muzeului național de antichități pentru prima întrunire, au convocat pe domnii aderenți în ziua de 28 Decembre 1903, când, fiind prezenți D-nii : Gr. Tocilescu, Colonel A. Budișteanu, Al. G. Cantacuzino, Locot.-Colonel G. Iordănescu, C. Alessandrescu, D. Panku, Locoteren G. Manolescu, C. Storek, G. Calomfirescu, W. Knechtel, E. D. Mirea, C. Georgescu, H. Kübler, Fr. Storek, St. Mihăescu, G. Severeanu, s'a pașit la înființarea Societății.

CUVINTAREA INIȚIATORILOR PRIN DELEGATUL LOR, D. AL. G. CANTACUZINO

Domnule profesor și domnilor aderenți,

În numele inițiatorilor, am onôrea de a vă ura bună-venire și de a vă ruga să acceptați mulțumirile noastre pentru că ați bine-voit a ne onora cu încrederea D-văstre.

Noi, inițiatorii, cu toate că vechi colecționari, stăruiitori și doritori de a se înființa Societatea Numismatică Română, am simțit trebuința, precum am spus-o în apelul nostru, de luminile persoanelor erudite în chestiunea de față, ca cel puțin să ne asigurăm că într'adevăr a venit timpul de a se înființa și la noi o atare Societate. Or, avem onôrea de a exprima astăzi recunoștința noastră D-lui D. A. Sturdza, D-lui M. Șuțu și D-lui Gr. Tocilescu, cărora, noi inițiatorii, datorim a ne fi putut vedea viul cu ochii, prin faptul că acești iluștri domni academicieni au bine-voit a ne aproba în principiu.

Asemenea mulțumim călduros D-lor directorii ai ziarelor cari, în mod desinteresat, au bine-voit a publica apelul nostru.

Cât pentru proiectul nostru de statute, ce am avut onôrea de a vi-l înmâna, și care sperăm că va înlesni lucrarea D-văstre, are, între altele, în vedere ca Societatea ce suntem chemați a înființa să jintească la dezvoltarea științei numismatice la colecționarii noștri și a artei medalistice la gravorii noștri speciali, precum

și ca Societatea Numismatică Română să formeze, cu timpul și după mijlocele sale, o colecțiune metodică de medalii a Domnitorilor, marilor cetățeni români și a faptelor istorice.

Ați, considerându-ne misiunea noastră de inițiatori îndeplinită, urăm din suflet ca ténera Societate Numismatică Română să devină, mai curând de cât putem crede, tot atât de folositoare ca și surorile sale mai în vârstă.

Ne încheiăm dar întemplinarea rugând pe D. profesor Gr. Tocilescu, căruia noi inițiatorii rămânem adânc recunoscători, pentru prețioasă încurajare ce personal a ne acorda, să bine-voiască a ne face onôrea de a presida adunarea generală, menită a discuta și vota statutele definitive.

CUVÎNTAREA D-LUI PROFESOR GR. TOCILESCU

Domnilor și prea stimați colegi,

Cată mai înteu să vă mulțumesc pentru osebita onôre ce mi faceți de a mă chema în mijlocul D-vostre și a mi da prilej ca să aduc slabul meu concurs la o întreprindere a căreia inițiativă se datorează pe de ntregul D-vostre.

De multă vreme se simte nevoie de o Societate numismatică la noi în țară: bărbați eminenți, cari și au închinat mare parte din viața lor acestor studii, n'aveau ocaziunea ca să adune în jurul lor tovarășii de lucru și învățacei, cari să se folosescă de luminiile lor, de experiența lor, de bogatele lor colecțiuni.

Țera Română și Moldova, dupe cum știți, au început să bată monede încă din primul secol al întemeierii lor; dar până acum 2—3 decenii aceste monede erau aproape necunoscute, necercetate, neadunate; nimeni la noi nu se ocupa de ele. Astăzi, Academia Română posedă colecțiunea cea mai bogată și cea mai prețioasă din lume, mulțumită sacrificiilor, silințelor și stăruințelor D-lui D. A. Sturdza, carele cu propriile sale mijloce, a format mai înteu colecțiunea pe care, dându-o apoi Academiei noastre, densus nu încetază de a o cresce și de a o inavuți zilnic cu achizițiuni făcute tot cu din banii săi, precum și de a o ilustra prin însemnate studii.

De asemenea pământul clasic al patriei noastre ne-a păstrat în sinul său tot felul de monede de aur, argint și bronz din cele mai vechi timpuri, începând cu acele monede înelare (*ringgeld*) anepigrafe, trecând la monedele de argint ale Dacilor, apoi la denarii republicei romane, la monedele imperiale ale Romei, la monedele proprii bătute de provincia romană Dacia, și a fini în cele din urmă cu monedele byzantine.

Insemnătatea și valoarea tuturor acestor monede antice pentru întreaga știință a antichității, pentru studiile istorice, chronologice, geografice, mythologice și archeologice, nu pôte nimeniu din D-vostre ca să scape din vedere. Dar această însemnătate nu este încă de toți cunoscută, și la noi nu este în-deajuns nici măcar apreciată. Folosele ce pôte trage din monedele antice archeologul, geograful, mythologul, cel ce se ocupă cu studiul religiunii și cultulul divin, sunt imense! Intregi domenii ale cercetărilor istorice nu pot fi străbătute și luminate de cât prin numismatică.

Știința întemeiată de genialul Joseph Eckhel prin epocala sa operă *Doctrina nummorum veterum*, apărută la finele secolului al XVIII-lea, nu este astăzi încheiată; multe materiale les zilnic la lumină; noul și complicate probleme, unele chiar fundamentale, se ridică înainte-ne și reclamă a lor soluție.

Numismatică antică greacă și romană, știința propriu zisă a numismaticel, are unicul reprezentant printre români pe D. M. C. Sutz, unul din cei mai însemnați numismați din Europa. Studiile sale originale, cu noue vederi geniale, a produs o adevărată revoluțiune pe terenul științel. Afară de acesta, D. Sutz posedă cea mai bogată colecțiune de monede coloniale ale orașelor grecescel din Moesia Inferiôră.

Imprejurul acestor două învățați români și sub a lor conducere, ca și prin silințele reunite la o laltă ale tuturor, sunt sigur că Societatea noastră va prospera.

De aceea, dați-mi voiă, ca la salutul sincer al D-lui Cantacuzino, să răspund print'un salut nu mai puțin cald și simpatic, și să vă dic: »Dumnezeu să ajute și să bine-cuvinteze lucrările noastre; ele să devină cât mai spornice și mai folositoare pentru știința numismatică!»

Se procede la votarea următoarelor statute definitive :

STATUTELE SOCIETĂȚEI NUMISMATICE ROMÂNE

(INIȚIATĂ LA 25 DECEMBRE 1903)

I. Scopul

Art. 1. Se inițiază o Societate, cu sediul în Bucurescel, sub titlul de »Societatea Numismatică Română».

Art. 2. Scopul el este dezvoltarea științel și artei numismatice, prin mijlocul unor relațiuni mai strinse între colecționari și cercetători și prin acordări de premii anuale.

II. Despre membrii

Art. 3. Societatea se compune din membrii fondatori, activi, onorifici și corespondenți.

Art. 4. Membrii fondatori sunt aceia cari au luat parte la înființarea Societățel și la votarea statutei lor el.

Art. 5. Membrii activi sunt aceia votați dupe înființarea Societățel.

Art. 6. Membrii onorifici sunt persoane, fără deosebire de naționalitate, însemnate prin meritele lor pe

terenul numismatic, cărora Societatea voesce să le exprime, prin alegere, grațitudinea și admiratiunea ei. Ei nu plătesc taxe sau cotisațiuni, în schimb se bucură de toate drepturile membrilor activi. Numărul lor este ilimitat.

Art. 7. Pot fi aleși, dupe cerere sa și dupe propunerea a două membri activi, ca membrii corespondenți persoanele cari se vor socoti că pot aduce veri-un folos Societățel. Ei nu plătesc taxe sau cotisațiuni; vor căuta a procura ori-ce informațiuni și a face ori-ce comunicări folositoare Societățel. Sunt invitați pentru a lua parte la adunări.

Art. 8. Membrii fondatori și activi vor trebui a plăti o taxă de admittere de lei 5 și o cotisațiune lunară de 2 lei.

Art. 9. Propunerea membrilor activi se face de către două membri, în urma unei cereri formale a persoanelor cari doresc a deveni membri ai Societățel. Membrii onorifici vor fi propuși de birou.

Art. 10. a) Prințerea membrilor de ori-ce categorie se face prin două treimi din numărul membrilor pre-

senți în adunările Societății. Votul va fi secret și fără discuțiune asupra persoanei alese;

b) Ori-ce membru primesce diploma Societății.

III. Despre alegerea consiliului de administrație

Art. 11. Conducerea Societății o are un consiliu, ales pe trei ani de majoritatea membrilor convocați în adunare extraordinară.

Art. 12. Consiliul se compune din:

- a) Un președinte de onoare;
- b) Un președinte activ;
- c) Un vice-președinte;
- d) Șapte membri.

Art. 13. Consiliul de administrație va ține ședințe ordinare cel puțin o dată pe lună.

Art. 14. La cas de vacanță de locuri în consiliul de administrație, consiliul, în cea mai apropiată ședință ordinară, va procede la alegerea membrilor, carei vor funcționa până la o nouă alegere extraordinară.

Art. 15. Consiliul delegă din sinul său un secretar un sub-secretar și un casier-comptabil.

Art. 16. Consiliul reprezintă Societatea. El administrează și conduce, sub a sa răspundere, toate interesele ei. Tote acestea, în conformitate cu statutele.

Art. 17. Tote funcțiile sunt onorifice.

Art. 18. Tote chestiunile administrative vor trebui a fi rezolvate de consiliu cu majoritate de voturi.

Art. 19. Președintele de onoare este ales de Societate pe timp ilimitat. El are dreptul de a participa la toate lucrările cu vot deliberativ.

Art. 20. Președintele activ are următoarele îndatoriri: Președea lucrările juriului de la art. 39, precum și adunările și consiliul, face convocările membrilor, primesce și împarte lucrările, semnă actele și corespondența, întocmește ordinea zilei pentru adunările Societății. Observă respectarea strictă a statutei, controlează, ori când va crede de cuviință, compturile, casa și toate registrele.

— Apără cum crede mai bine interesele morale și materiale ale Societății, o reprezintă la ocaziuni, mandatează plățile în conformitate cu bugetul și cu decisiunile adunărilor generale.

Art. 21. Vice-președintele se bucură de toate prerogativele președintelui, fiind delegat de acesta, sau în lipsa lui.

Art. 22. Secretarul, ajutat de sub-secretar, conduc corespondența, cât și toate lucrările ce nu privesc însă manipularile de bani. Aduce la îndeplinire însărcinările date de consiliu.

Art. 23. Casierul-comptabil este însărcinat cu încasările și cu plățile ce vor fi aprobate de consiliu; el păstrează, sub a sa răspundere, averea Societății, ținând în acest scop următoarele registre:

- a) Un registru-inventar de tot avut;
- b) Un registru de comptabilitate;
- c) Un jurnal al casei;
- d) Un registru cu matcă pentru eliberarea chitanțelor de cotizațiuni și alte încasări;
- e) Un registru cu matcă pentru mandatarea plăților;
- f) Sumele ce trec peste 200 lei în casa Societății se vor depune la Casa de depuneri și consemnățuni. Ele nu se vor ridica de cât dupe decisiunea consiliului de administrație.

Art. 24. Președintele delegă, la interval de șase luni, câte doi membri din consiliu pentru a verifica averea Societății și casa ei.

IV. Dispozițiuni privitoare la membrii

Art. 25. Membrul ce a întârziat un an cu plata cotizațiunilor primesce de la consiliu un prim avertisment, și dacă dupe trei luni de la acesta, membrul întârziat nu s'a pus la curent va fi considerat ca demisionat.

Art. 26. Ori-ce membru, considerat ca demisionat prin neplata cotizațiunilor, doriad a reîntra în Societate, va trebui a face o cerere de reprimire, ce va fi votată de consiliu. O dată cu această cerere va trebui să înainteze cotizațiunile întârziate, precum și cele cuvenite pentru a fi la curent.

V. Despre Adunări

Art. 27. Adunările sunt de două feluri: ordinare și extraordinare.

Art. 28. Adunările ordinare se țin atunci când va decide consiliul și vor fi comunicate tuturor membrilor activi. În aceste adunări se aduce la cunoștința Societății toate lucrările privitoare la Societate, cât și chestiunile cari au nevoie de votul adunării. Tot atunci se pot face și comunicări scilicite.

Art. 29. Adunarea extraordinară se ține o dată pe an, în luna Ianuarie, și este publică. În această adunare se votează membrii ce vor compune consiliul, se aduce la cunoștință darea de semă a mersului Societății pe anul expirat. Se dă descărcare de gestiunea consiliului, precum și se fixează bugetul pe anul următor. Tot în această adunare se alege juriul pentru premiarea încercărilor de medalii, cât și a lucrărilor de numismatică.

Art. 30. Membrii cari nu locuiesc în Capitală, și deci nu pot lua parte la alegerea consiliului, vor putea trimite buletine de membrii pentru comitet cu cinci zile înainte de ziua fixată pentru alegere.

Art. 31. Modul de cum trebuie să se urmeze discuțiunile în adunările Societății vor fi stabilite prin regulamentul prevăzut la art. 54.

Art. 32. Ori-care membru are dreptul de a face propuneri pentru a fi desbătute; acestea, însă, vor trebui a fi anunțate președintelui înainte de adunare spre a se pune la ordinea zilei. Fie-care este în drept de ași manifesta opiniunile asupra chestiunilor ce sunt în dezbateri.

VI. Despre venituri și cheltuieli

Art. 33. Veniturile se compun din cotizațiuni, donațiuni și ori-ce alte încasări. Ele servesc la cheltuielile anuale administrative, la alimentarea fondului de încurajare, precum și la cumpărări de medalii, monete și publicațiuni pe seama colecțiunei și bibliotecii.

Art. 34. Fondul de încurajare este format din o parte a veniturilor Societății și servesc la acordări de premii artiștilor, în scop de a înflori acta medalistică română.

Art. 35. În acest scop, în ședință extraordinară și când fondul de încurajare va permite acesta, Societatea va decide acordarea unei sume oferită ca premiu celei mai bune încercări de medalii al cărui subiect este indicat de Societate.

Art. 36. Societatea va avea în vedere, în alegerea subiectului medalilor de premiat, Domnitori și mari cetățeni români, precum și fapte istorice, pentru memoria evenimentelor însemnate naționale și pentru formarea unor colecțiuni speciale.

Art. 37. Pentru alegerea subiectului sus vorbitelor medalii, Societatea, prin președintele său, va căuta a obține de la Academia română și alte instituțiuni culturale, elementele necesare, ca ast-fel lucrările Societății să fie bazate pe documente autentice.

Art. 38. Pentru examinarea și premiarea încercărilor de medalii, adunarea alege în fie-care an un juriu, compus din cinci membri aleși din sinul Societății, printre membrii recunoscuți ași în această materie. El lucrăză sub direcțiunea președintelui activ.

Art. 39. Premiile nu se vor da de cât unui artist român, sau unui artist străin, dacă acesta locuiesc în România. În cazul când va crede de cuviință, Societatea va putea face invitațiuni și artiștilor străini.

Art. 40. Dacă printre încercările de medalii juriul nu va găsi pe nici una demnă de a fi premiată, va putea acorda o sumă ce va crede de cuviință autorului celei mai bune lucrări, rămânând ca încercarea de medalie să se păstreze în colecțiunea Societății, nefiind bătută.

Art. 41. Medaliile se vor împărți în ședința extraordinară.

Art. 42. Încercările de medalii, precum și toate lucrările referitoare la baterea medalilor, vor fi prevăzute printr-un regulament special ce se va întocmi de consiliul de administrație, și care se va vota de Societate în ședința ordinară.

Art. 43. Tote medaliiile bătute de societate vor purta titlul ei.

Art. 44. Membrii Societății primesc medaliiile cu un preț redus, fixat de consiliul de administrație. Societatea își rezervă dreptul de a vinde medaliiile ei instituțiunilor culturale cât și publicului, cu prețul pe care îl va crede de cuviință; acesta în folosul fondului de încurajare.

Art. 45. Afară de premii medalistice se pot acorda și premii anuale pentru cea mai bună publicație asupra numismaticii române sau străină prezentată Societății. Acesta în scopul de a încuraja și a face să prospere știința numismatică română. Lucrările vor fi aprobate de juriul prevăzut la art. 38.

Art. 46. Ori-ce cumpărări de cărți, monete și medalii se decide de către consiliul de administrație și se fac în limitele bugetare.

Art. 47. Donațiunile de veri-ce natură sunt consemnate în inventarul Societății și comunicate în adunările extraordinare. În ceea ce privesc donațiunile însemnate, consiliul de administrație hotărăsc de a fi înscrise în cartea de aur a Societății.

Art. 48. Pentru ca medaliiile române să corespundă în toate privințele scopului lor pentru care se cere baterea, Societatea poate primi de la ori-ce persoane și

instituiuni comande de medalii, însărcinând cu executarea lor pe președintele Societății. Pentru această ea se bucură de un beneficiu de 10% din costul comandel.

Art. 49. Pentru răspândirea cunoștințelor numismatice și pentru stabilirea unor legături mai strinse între membrii Societății, se va iniția un buletin al Societății.

În acest buletin se vor publica studii și observațiuni numismatice, precum și actele și lucrările oficiale ale Societății.

Art. 50. Redactarea și publicarea buletinului se face, cu aprobarea președintelui, de către secretarul Societății.

Art. 51. Costul abonamentului la acest buletin va fi de 3 lei anual.

VII. Dispozițiuni generale

Art. 52. Modificarea statutelor nu se poate face decât după o propunere motivată și semnată de 40 membri și va fi votată cu două treimi din numărul membrilor prezenți.

Art. 53. Tote votările, atât din adunări, cât și din consiliul de administrație, cu privire la chestiuni personale, se fac cu vot secret. Asupra ori-cărei alte chestiuni votul se face prin ridicare de mâni sau prin apel nominal.

Art. 54. Primul consiliu de administrație are îndatorirea ca după șese luni de practică, să întocmească un regulament, conținând în detaliu, și conform statutelor de față, toate operațiunile Societății atât cu privire la consiliul de administrație, cât și cu privire la ședințele adunării generale. Acest regulament se supune la aprobarea adunării cea mai apropiată.

Art. 55. Cu ocaziunea votării statutelor se va decide care va fi emblema și medalia fondării Societății.

S'a ū proclamat membrii fondatori:

Domnii: *Mihail Sutz, Grigore Tocilescu, Alexandru G. Cantacuzino, Lt.-Colonel G. Iordănescu, Colonel A. Budișteanu, Doctorul A. Leonte, Anghel Ulubeanu, Dimitrie Panku, Const. Alessandrescu, Vasile Taban, Dr. M. Anghelovici, George Calomfirescu, Locot. G. Manolescu, E. D. Mirca, George Severeanu, Căpitan R. A. Grunav, W. Knechtel, N. Butculescu, I. Trupagu, Carol Storck, Henri Kübler, Ion C. Panaitescu, Egon Gronner, Stefan Mihăescu, Victor N. Popp, Mihaș Vergylici, Fritz Storck, Ion Mateescu, C. Motas, N. Pretorian, G. Degeanu, C. Georgescu, I. Gheorghiu-Cristescu, Ion P. Dimitrescu, Gheorghe Popescu-Ciocănel, G. Stoa, M. Petrescu.*

Membrii fondatori prezenți la votarea statutelor au proclamat în unanimitate *Președinte de onoare pe D-nu Dim. A. Sturdza* și au votat asemenea în unanimitate consiliul de administrație pe anii 1904—1907 precum urmază:

Președinte activ, D. M. Sutz; Vice-președinte, D. Grigore Tocilescu.

Membrii: Domnii *Alexandru G. Cantacuzino*, se-

cretar, Lt.-Colonel *G. Iordănescu*, casier-comptabil, *Dimitrie Panku*, Const. *Alessandrescu*, *George Severeanu*, sub-secretar, *Carol Storck*, *E. D. Mirca*.

TELEGRAMA CE S'A ADRESAT M. SALE REGELEI ÎN ACEEAȘI ZI

Astăzi, punându-se temelie primei Societăți Numismatice Române, venim cu adânc respect a aduce această la cunoștința Majestății Văstre, Augustului Protector al tuturor instituțiilor culturale.

În numele Societății: *Gr. Tocilescu, Al. G. Cantacuzino.*

RĂSPUNSUL MAJESTĂȚII SALE REGELEI

Domnilor,

M. S. Regele a primit telegrama prin care Vi aduceți la cunoștință înființarea primei Societăți Numismatice Române.

M. S. a primit cu plăcere această înștiințare și a bine-voit a mă însărcina să vă transmit felicitările Sale pentru laudabila D-văstre inițiativă, precum și urările ce face pentru prosperitatea noii Societăți.

Primiți, etc.

Mareșalul Curții, *General Priboianu.*

Acest prim număr al *Buletinului* este exclusiv privitor la înființarea Societății.

Secretarul, *Al. G. Cantacuzino.*